

René Anour

VÍDEŇSKÁ KREV

KIO KAN

Copyright © 2021 by Rowohlt Verlag GmbH, Hamburg
Translation © Věra Kloudová, 2022
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z německého originálu
DIE TOTENÄRZTIN: WIENER BLUT
vydaného v roce 2021 nakladatelstvím
Rowohlt Taschenbuch, Hamburk
přeložila Věra Kloudová
Redakční úprava Anetta Nová
Grafická úprava obálky Tomáš Řízek
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokán, 2022
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7633-175-4

Hic locus est ubi mors gaudet succurrere vitae.
Zde je místo, kde smrt ochotně pomáhá životu.

Giovanni Battista Morgagni,
Padova, 1682–1771

První kapitola

Smějící se mrtvý

Víděň, 1908

Fanny nikdy neviděla ženu, která by vypadala spokojeněji. Jistě, byl to jen obrázek v novinách, ale *ten úsměv*. Spravedlnost zarytá v koutcích úst. Spravedlnost, kterou Bertha Brockerová, manželka krejčího, bydlíštěm v Margarethen v pátém vídeňském obvodě, vzala do svých rukou.

A výsledek teď ležel před Fanny na stole.

Berthin muž. Krejčí.

Už když ho svlékali, všimli si, že ho *nejen* zavraždila. Mezi nohama mu chybělo něco velmi důležitého.

„Myslíš, že ho před tím opila?“ Fanny se fascinovaně nahnula nad mrtvého a prohlížela si dlouhé krejčovské nůžky, které měl zapíchnuté v hrtanu.

Franz vzdychl a krvavou rukavicí odstrčil Fanny od pitevního stolu. Někdy se poddala nadšení natolik, že zapomínala na své postavení. Ale musela toho spolknout tolik, aby mohla pracovat jako pomocnice při pitvách na oddělení soudní patologie, že jí prostě někdy připadalo těžké se krotit.

Franz si prohlížel vražedný nástroj skeptickým pohledem. „Opila, nebo neopila. Na tomhle svinstvu to nic nemění.“ Soudní lékař pokračoval pomocí nůžek v otevírání hrudního koše mrtvoly.

„Myslíš, že ještě něco najdeme?“ zeptala se Fanny.

„Ne,“ zahučel Franz. „A já se sám sebe ptám, proč tohle tak pozdě večer dělám.“

Kromě dvou na první pohled zřejmých zranění nepřinesla prohlídka nic pozoruhodného. Už nastoupila posmrtná ztuhlost. Posmrtné skvrny, vzniklé klesáním krve, pokryly celou plochu zad mrtvoly. Nechaly se ještě vytlačit, což znamenalo, že srdce vypovědělo službu před méně než šestatřiceti hodinami.

Fanny postranním pohledem sledovala modrý nateklý obličej krejčího. Jeho výraz působil křečovitě. Vykulené oči s prasklými žilkami. Bertha určitě ještě chvíli počkala, aby se dozvěděl, kterou část těla mu uřízne, než své dílo dokončila.

Včera Bertha během prvního výslechu vypověděla, že ji celé roky bil a zhruba jednou týdně podváděl.

„Proč prostě neutekla?“ zamumlala Fanny.

„Cože?“ zeptal se Franz.

Fanny pozorovala, jak vede řez podél klíčních kostí. Při každém stlačení nůžek se od sebe oddělovaly svaly a šlachy.

Zvenku doléhal občasný klapot kopyt a vzdálené hučení aut.

„Jen si říkám, kdyby od něj bývala odešla, místo... Teď půjde do vězení.“

„Když vidím tuhle prasárnu,“ odvětil Franz tiše, „nedokážu s ní dost dobře soucítit.“

Jakmile se dostal doprostřed těla, změnil směr a pokračoval podél hrudní kosti.

Fanny svou práci milovala, ale z toho křupání, které se ozývalo při oddělování chrupavek nůžkami, se i jí občas dělalo špatně od žaludku.

Krejčí měl štíhlou postavu a byl, odhlédneme-li od obrovských krvavých skvrn na košili a na kalhotách, elegantně oblečený. Vlasy měl na spáncích prošedivělé a knír pečlivě nakroucený voskem.

Fanny a Franz vyzvedli mrtvolu na jeden právě utřený kovový pitevní stůl. V sále stály takové stoly celkem čtyři.

V pátek večer byl Franz – vlastně doktor Franz Wilder – většinou jediným soudním lékařem, který zůstal v ústavu ještě ve službě, a Fanny jedinou osobou, která mu ještě asistovala. Dalším pomocníkem při pitvách byl Gert, vyučený řezník, ale ten každý večer vypomáhal na jatkách ve čtvrti Sankt Marx.

„Sezame, otevři se,“ mumlal Franz. Odděloval cíleným řezem poslední kousek hrudní kosti. V tu chvíli doslova nadskočil žeberní oblouk a odhalil srdce a plíce.

Fanny by si někdy sama velice ráda zkusila řez srdcem. Ale zaprvé to profesor Kuderna zakázal a zadruhé se Franzovi nelíbilo, když mu někdo, jak říkal, *šmatal na mrtvého*. Na to byl až přecitlivělý, asi jako kdyby mu někdo bez pozvání vlezl do ložnice. Řezal dále břišními svaly směrem k pupku a stydké kosti.

Byli právě na odchodu z ústavu a chystali se zamknout, když v jednom z těch nových automobilů přijela policie a mrtvolu jim prakticky položila ke dveřím. Manželka Bertha sice učinila doznání, říkali policisté, ale přesto se ještě čeká na kompletní zprávu. Až vyjdou najevo všechny její hanebnosti, bude se moci určit trest.

Na to, že Bertha byla jen prostá žena krejčího, vodila policii zřejmě docela dlouho za nos. Proslychalo se, že utekla do starého tunelu pod krejčovstvím, kde ji chytli až po několika hodinách.

„Pod vídeňskými paláci a tanečními sály se skrývá tajuplný svět temných tunelů, některé z nich jsou tak staré jako město samo,“ vyprávěl Fanny kdysi tatínek před spaním. Tenkrát si představovala, že tam dole přebývají trpaslíci a dolují drahokamy.

„A to jsem se měl dnes večer ještě zastavit u babičky,“ vzdychl Franz a vytrhl Fanny z myšlenek.

„Jak se jí daří?“ zeptala se Fanny opatrně. Franz o své rodině mluvil jen zřídka. Fanny věděla jenom to, že se stará o babičku a pomáhá jí s léčbou těžkého revmatu.

„Lepší už to nebude. Ale aspoň už není neustále tak mrzutá.“

„Jak to?“

„Proti bolesti dostává morfin. Dělá jí dobře. Dá si doušek a...“ Franz nasadil přehnaný úsměv, „je šťastná.“

„Tak aspoň tak.“ Fanny bohužel nenapadlo nic povzbudivějšího. Obrátila se zase k mrtvole krejčího.

„Taková škoda. Byl úplně zdravý.“

„Můžeš si trochu pospíšet?“ zabručel Franz netrpělivě. „Je mrtvý, tvá ctěná pozornost už je mu celkem fuk. Ale já bych ocenil, kdybys konečně začala.“

Fanny poslušně popadla notes a tužku.

„Poloha orgánů v pánvi, břicho a hrudním koši bez nálezu,“ diktoval Franz a ona vyplňovala formulář.

Postupně odebíral orgány a vkládal je do kovových misek, které mu rychle podávala.

„Ledviny, nadledviny i ostatní pánevní orgány bez nálezu.“

Fanny vzdychla. Franz se zřídka držel předepsaného pořadí, i když nakonec vždycky posoudil všechny orgány. Vlastně měl začít srdcem a plícemi, průdušnicí, jícnem a hrtanem.

„To nechápu,“ řekl suše. „Colon, caecum, ileum, jejunum, duodenum... Slezina, pankreas... Játra a okamžik... Ano, tady, žlučník! Všechno bez nálezu.“

„Co nechápeš?“ Fanny položila játra opatrně do jedné z misek, na rukavicích jí zůstalo trochu zelené žluče. Jeden kilogram čtyři sta gramů, zaznamenala váhu vedle nálezu.

„Copak nemá holka jako ty na práci nic lepšího než se dívat, jak se hrabu v těle nějakého chlápka?“

Fanny vzhlédla a cítila, jak jí brýle na čtení sklouzly po nose dolů. Nenáviděla, když se to stalo. Narovnat si je v rukavicích ušpiněných od krvavého hleny rozhodně nechtěla. Posunula si je nahoru lokty, jak jen to šlo. Brýle ji sice obtěžovaly, ale už

mnohokrát zabránily, aby jí do oka vystříkl hnis, krev nebo jiné tekutiny.

„Mně se to líbí!“

„Hmm,“ okomentoval to Franz a odebral z břicha žaludek a slezinu. „Jen si tak říkám, že křehká slečinka jako ty se hodí spíš do kurzu malování na hedvábí.“

Fanny se kousla do rtu. „Díky, byl jsi jediný, kdo ještě chyběl. Všichni ostatní už mi stačili říct, že sem nepatřím.“

Franz zakoulel očima. „Podívej se!“ Otevřel stěnu k prasknutí naplněného žaludku. Vyšplíchl z něj proud kysele páchnoucí tekutiny, tekl po pitevním stole a kapal na zem. „To odpovídá na tvou předchozí otázku. Ano, opila ho. Nebo ještě pravděpodobnější bude, že se opil sám. Jisté je, že byl zpitet do němoty.“ Franz zakroutil hlavou.

„Co mám napsat u obsahu žaludku?“

Franz zkusmo nasál vzduch. „Červené víno... a ořechový likér, řekl bych. A to na lačný žaludek!“

„Je to opravdu taková zábava, když se člověk opije? Proč to lidé dělají?“

„Opravdu bys měla trávit více času s lidmi než s mrtvolami.“

„Jako ty?“

„Přesně tak,“ odvětil Franz, zatímco skalpelem uvolňoval průdušnici a jícen od okolních tkání. „Ale ze mě by si žádná slečna neměla brát příklad.“

Vedl podélný řez okolo průdušnice a obou hlavních průdušek. Palcem vyndal kousek sražené krve, který Fanny vzdáleně připomínal třesoucí se pudink. Franz ji obdařil mnohomluvným pohledem. Fanny zaznamenala své pozorování, aniž by se na cokoli zeptala. Jestli existovalo místo, kde krev neměla co dělat, pak v dýchacích cestách.

Mezitím otevřel Franz několika cílenými řezy srdce, takže se ukázaly obě komory, předsíně i chlopně. Fanny právě odložila pitevní formulář stranou a Franz už jí vtiskl do ruky krvácející srdce. Chvilí ho držela, jako by to byl vzácný klenot, a prohlížela si srdeční chlopně a přetnutou aortu. Žádný

stroj na světě není tak důmyslný jako tahle malá pumpa a její funkce vyrovnávání tlaku.

„Nádhera!“

Franz se zdviženým obočím pohlédl na Fanny. „Napiš raději *bez nálezu*. *Nádhera* by v pitevní zprávě působila dost nepatřičně.“

Odložil nůžky, sáhl po ostrém noži a uvolnil z okolní tkáně hrtan a jazyk. Hrtan nyní visel směrem dolů, Franz ho chvíli zkoumal včetně nůžek, které do něj byly zapíchnuté. Poté cíleným pohybem vražedný nástroj vytáhl.

Téměř žádná krev. Všechna už dávno sražená.

Fanny přistoupila zvědavě blíž.

„Štítná chrupavka je proražená,“ zašeptala. Hrtan, velejmená konstrukce z chrupavek, vazů, svalů a nervů, bez níž by člověk nemohl promluvit ani dýchat, ji odjakživa fascinoval.

„A podívej!“ Franz stlačil hrtanovou záklopkou, takže Fanny mohla nahlédnout do hrtanu i průdušnice.

„Odtud pochází ta krev v průduškách?“ zeptala se tiše. „Přetnutá... arteria laryngea superior?“

Franz přikývl. „Víš, co říkal, když ho zapíchla?“

Fanny na něho tázavě pohlédla.

Franz hýbal ztuhlým jazykem krejčího nahoru a dolů.

„Chrrrr! Chrrr!“ zachrčel, a když zachytil Fannyin pohled, zasmál se.

„A já si myslela, že řekneš něco chytrého,“ odpověděla s mírným úsměvem.

„A měla jsi pravdu.“ Franz ukázal na přetnutý, bělavý vaz na okraji hrtanu.

„Nervus laryngeus recurrens. Jediný nerv, který rozšiřuje hrtan. Bez něho nemůžeme dýchat ani mluvit. Zapsat!“

Fanny si stáhla jednu rukavici, aby si mohla zapisovat poznámky.

Franz jí věnoval ještě jeden krátký pohled a pak s plesknutím pustil všechny na sobě visící orgány do té největší kovové misky.

„Tak, hotovo!“

Fanny nakrabatila čelo. „Franzi, podívej!“

Zvedla hrtan spolu s jazykem, který se na něm houpal, tak prudce, že na Franzovu zástěru vystříklo trochu krve. „Něco jsem našla!“ Stlačila hrtanovou záklopku a ukázala na sotva znatelné začervenání sliznice v oblasti hlasivek. „Lehký katarální zánět, ne?“

„Tohle policie uvítá. Oběť vraždy byla trošku nachlazená,“ komentoval to Franz, „ale napiš to, pro mě za...“

Opuštěnou ústavní budovou se až do prvního patra rozezněl zvonek.

„To snad ne!“ zasyčel Franz. Stál jako opařený, v ruce ještě držel zakrvácený nůž. Zvonění se ozvalo podruhé.

Franz zamumlal něco, co až podezřele připomínalo slovo *otrapové*, pak se probral.

„Dej to tady do pořádku!“ Ukázal nožem na Fanny, potom na mrtvolu zbavenou orgánů, odvrátil se a pospíchal z pitevny.

Fanny vzdychla. „Samozřejmě.“

Přivezla si k pitevnímu stolu jeden z dřevěných vozíků. Než mrtvého převálila na lehátko, vrátila jeho orgány na místo, jak jen nejlépe dokázala. Až ho vyzvednou příbuzní, nebudou ho určitě chtít pohřbívat po kouscích.

Ráda by mrtvého zašila sama, ale v uších jí zřetelně zněla slova profesora Kuderny: „Uklízet, čistit, vyplňovat zprávy! To u nás dělají pitevní pomocníci. Za žádných okolností nefušíte lékařům do řemesla, rozuměla jste?“

Když byli sami, nechal Franz Fanny, aby dělala víc, než ve skutečnosti směla. Pro ostatní byla zkrátka služebná, která si zřejmě nic nedělá z blízkosti krve a dalších tělesných tekutin.

Teď zasténala námahou, když mrtvého přetahovala na lehátko. Zatímco krejčího odvážela do márnice, slyšela zezdola zvýšené hlasy.

„Lístek je vyplněný jenom proto, že u nás chcete vyložit tohle tělo. Víte, kolik je hodin?“

Někdo, komu Fanny nerozuměla, Franzovi odpověděl, pak se po schodech blížily kroky.

V pitevním sále se objevili dva policisté v tmavých uniformách a lesklých helmách. Táhli nosítka, na nichž se rýsovala nehybná postava. Fanny nakrčila nos, protože ucítila ostrou směsici moče a alkoholových výparů.

„Zase si ho odvezete!“ prskal Franz. „Rozumíte?“

„Všechno má svůj pořádek, pane doktore, jak to stojí na lístku,“ bručel policista stojící vpředu. Byl to obrovský muž. Naprosto v klidu se rozhlížel po místnosti, kam nejlépe by mrtvého uložil.

Fanny policistu znala. Inspektor Kaltenecker. Franz ho neměl rád, protože inspektor si rád usnadňoval práci a snažil se jim podstrčit mrtvolu, které se soudním lékařstvím neměly nic společného. Ohledání mrtvých, u nichž nebylo podezření, že jsou oběťmi vraždy, mohl provést kterýkoli patolog. Pokud vůbec bylo ohledání potřeba.

„No, sem ho raději nepoložíme,“ poznamenal Kaltenecker s pohledem na zakrvácený stůl, který Fanny ještě nestihla uklidit.

Obličej druhého, poněkud korpulentnějšího policisty zčervenel námahou, když mrtvého s tupým nárazem vyložili na sousední stůl.

Kaltenecker spokojeně tleskl. Zdálo se, že teprve teď si všiml Fanny. „No vidíte, pane doktore, ještě tady máte sestru. Může pacienta držet za ručičku, až ho budete rozebírat.“

„Pitevní pomocnice,“ zašeptala Fanny, aniž by to někdo zaznamenal.

„Spolehněte se, že z toho bude pěkně osolená stížnost plukovníkovi,“ zavrčel Franz.

Kaltenecker pokrčil rameny. „Když myslíte, pane doktore. Ale pan plukovník přece sám žádost o provedení pitvy podepsal.“ Ukázal na kus papíru ve Franzově ruce. „Příčina smrti nejasná. Zavinění třetí osobou objasněte podle vlastního uvážení.“

„Je to nějaký mrtvej pobuda, nic dalšího,“ osopil se na něho Franz. „Nejspíš se upil k smrti. Jistě chudý člověk, ale určitě ne oběť vraždy!“

„Asi jsme ho nemohli nechat sedět jen tak v parku,“ odvětil Kaltenecker a otočil se. „A márnice otevírá až zítra ráno.“

Fanny se protáhla kolem hádajících se mužů a pohlédla na mrtvého. Zápach alkoholu a moče se v jeho bezprostřední blízkosti pomalu nedal snést.

Zdálo se, že muž je v nejlepších letech, ale kabát měl ošuntělý a byl bos. S největší pravděpodobností mu boty ukradli ostatní bezdomovci, než policisté mrtvolu objevili.

Franz měl pravdu. Opravdu to nevypadalo na zavinění třetí osobou, žádná otevřená rána, žádné zlomené končetiny, alespoň podle toho, co se dalo poznat teď, když byl mrtvý ještě oblečený.

Fannyin pohled sklouzl dolů na prsty u nohou mrtvého. Zamračila se.

„Znamená to, že teď dostaneme každou mrtvolu, která se někde objeví?“ slyšela za sebou vzteklý Franzův hlas, ale téměř to nevnímala.

Rychle uchopila bezdomovcovu ruku. Muž nebyl mrtvý dlouho, s paží se dalo ještě docela dobře hýbat. Přes gumovou rukavici cítila tuhé prsty.

Zakroutila hlavou a pozorně si prohlížela ruku mrtvého. „Ale jak to...“

„V žádném případě nebudeme tohohle chlapíka otevírat. Ráno poputuje nejkratší cestou do městské márnice!“

„Hlavně že už s ním nebudeme mít žádné oplátkačky.“ Policisté si vzali nosítka a už stáli ve dveřích.

„Pane doktore,“ řekl Kaltenecker. Posměšný podtón v jeho hlase byl téměř hmatatelný. „Sestro.“ Obdařil Fanny křivým úsměvem a dělal, jako by si sundával helmu. „Cestu ven najdeme sami.“

Fanny a Franz stáli chvíli bez hnutí, poslouchali kroky policistů, jejich smích, vzdálený zvuk dveří.

Franz se celý třásl. Zavrčel a rychlým pohybem smetl z pitevního stolu jednu ze zakrvácených misek. Pak zhluboka vzdychl. „Jako kdyby naše práce byla nějaký vtíp,“ zahučel, sklonil se a zvedl misku ze země.

„Fr-Franzi?“ Fanny se nervózně kousla do rtu, když se k ní otočil. „Mohl bys... mám dojem, že jsem něco našla!“

Nehnul se z místa a opřel se o stůl. „Co? Trpí ten mrtvej pobuda taky lehkým nachlazením?“

„Nevím, ale...“

„Dej ho do márnice. Ráno ho nechám odnést.“

„Ale... tak se přece podívej!“ Zvedla mrtvému paži.

„A?“

„Ty nehty!“

„Nevím, co tím myslíš.“

„Jsou čisté a ostříhané.“ Fanny pokývla směrem k nahým nohám mrtvého. „Nehty u nohou také, přestože nemá boty. Myslím, že možná...“

Franz zasténal. „Vím, že chceš vždycky něco najít, ale tihle jemnostpáni policejní inspektoři nás využili jen jako náhradní márnici. Nech toho chudáka chlapa být, ten to neměl lehké ani za života.“

„Ale on už přece nemůže nikomu vyprávět, co se mu stalo. Má už jenom nás, aby se zjistilo...“

„...že zaklepal bačkorama naprosto přirozeně!“

„A ten zápach?“

„Ten je děsnej, no a co? Určitě by taky raději spal na voňavém polštáři, kdyby měl tu možnost.“

„Já nespím na žádném... no to je jedno. Chci tím říct, že tady něco nesedí, nejdřív jsem si myslela, že smrdí po alkoholu a moči, ale... Spíš je to koňská moč, Franzí.“

Franz si odrkl. „Možná neznal jiné potěšení než si dnem i nocí stříhat nehty a válet se v koňskejch chcankách. To tak holt někdy je. Teď ho vezmi dolů!“

„Ale...“

„A neodmlouvej, Fanny!“ Franz se na ni ostře podíval.
 „Uklidíš to tady. Mezitím ti přivolám kočár. Už je po desáté.“

„A kdybych já...“

„Já jsem tady lékař. A já jsem řekl ne.“

Fanny sklopila pohled.

Poté Franz na okamžik otevřel ústa, jako by chtěl ještě něco dodat, ale pak se odvrátil a odešel z pitevny.

„Ale já jsem přece taky lékařka,“ řekla Fanny, jako kdyby tu ještě byl a slyšel ji.

Původně se domnívala, že bude jednodušší, když nejprve ukončí studium, ale opak byl pravdou. Na univerzitě ji považovali za kuriozitu, vysmívali se jí a nebrali ji vážně. Jedna ze tří žen. *Jistě dcera bohatého Žida, která si krátí čas před svatbou.*

Tedž, když chtěla opravdu pracovat, zase to vypadalo úplně jinak. Soudní lékařství bylo mladým vědním oborem, kde se zoufale hledali lékaři, protože ti by si téměř v jakémkoli jiném oboru mohli vydělat víc peněz, přesto bylo místo pomocnice při pitvách to nejlepší, co jí kdy nabídli.

Při vstupním pohovoru s profesorem Kudernou si musela vyslechnout litanii o tom, čeho žena *není* schopná. Blýskal po ní očima pod obočím tak hustým, že v nich mohl zahrnout párek vrabců. V kudrnatých vousech se skoro ztrácely rty, takže Fanny jen velmi těžko dokázala předvídat jeho výbuchy vzteku.

Když se s ním však setkala poprvé, ovládal se. Možná měla štěstí, že Kudernu zrovna v ústavu navštívila jeho žena Leon-tine, dáma z vídeňské společnosti, kterou naprosto uchvátilo, že v ústavu u jejího manžela shání místo žena, a dokonce vystudovaná lékařka. Kdyby tam madam Kudernová nebyla, možná by profesor Fanny nakonec nezaměstnal. Své názory si ovšem pro sebe nenechal.

„Krutosti, s nimiž se zde člověk setkává, nedokáže ženská mysl pochopit, aniž by ztratila racionální úsudek, pokud ho vůbec má,“ prohlásil. „Ženy přirozeně tíhnou k tomu, aby

pečovaly a staraly se. Nemají schopnost ani vůli pracovat strukturovaně. Jestli na tom tedy trváte, můžete být nějakou dobu k ruce soudním lékařům. Pravděpodobně se stejně brzy vdáte, tím se to vyřeší samo od sebe.“

„Strukturovaně pracovat.“ Fanny si povzdychla. Franz byl nejstrukturovanější soudní lékař v ústavu, a ani on se nikdy nedržel protokolu.

Zatímco se Franz myl a převlékal, zavezla Fanny mrtvého do márnice.

V tlumeném světle si prohlédla mužovo vzezření a bezděčně naklonila hlavu. Ačkoli šlo o bezdomovce, jeho rysy vypadaly tak důstojně, jako by byl spícím králem.

„Jsem si jistá, že bys měl co vyprávět!“ Náhle natáhla ruku a pohladila mrtvého po čele. „Mrzí mě to.“

Franz na ni čekal před ústavní budovou. Měl na sobě kabát s vysokým límcem a poněkud staromódní buřinku, jež mu zakrývala hnědé vlasy. Sotva k němu Fanny došla, rozloučil se pokývnutím hlavy a bez dalšího slova vyrazil do chladné březnové noci. Fanny se sklopeným pohledem přistoupila ke kočáru, který jí Franz přivolal.

„Kam to bude, milostivá?“ zeptal se kočí veselým hlasem. Sestoupil z kozlíku a otevřel jí dvířka.

Fanny vzdychla a zabalila se do kabátu. Měla by jet domů. Možná je tatínek ještě vzhůru, přemýšlela, dá si s ní teplou polévku a ona mu povypráví, co dnes zažila.

Zítra je neděle, takže až budou vyzvedávat bezdomovce, ona u toho nebude. V márnici mrtvý pobyde jen chvíli. Když se nikdo nepřihlásí, pohrbí ho do hromadného hrobu pro chudé. Tak to prostě chodí. Další nikdy neodvyprávěný příběh.

Nebo...

Nebezpečná myšlenka. A bylo to zakázané.

Ale Fanny už přihlížela několika pitvám. Možná by mohla...

Ne, vždyť je toho tolik, co neví. A je jen pitevní pomocnice, taková lepší služebná pro pány doktory. Kdyby tam někdo přišel...

Kočí si odkašlal. „Nebude vám už pomalu zima, slečno?“

„Promiňte!“ Fanny stoupla na první schůdek kočáru.

„Mě nijak neudivuje, že jste tak vystrašená,“ bručel kočí. „Slyšel jsem, že tam vevnitř rozřezávají mrtvoly. To opravdu není vhodné místo pro křehkou slečinku, jako jste vy.“ Fanny zadržela dech. Po chvilce váhání ze schůdku zase sestoupila. „Když nad tím tak přemýšlím... Myslím, že jsem ještě na něco zapomněla.“

Druhá kapitola

Kroky ve tmě

Noční ústav působil strašidelně, na chodbách se rozléhala ozvěna. Budova byla moderně zařízena, v každém patře fungovalo elektrické osvětlení, ale Fanny se neodvážila rozsvítit. Na pozemku mezi ústavy obcházeli noční hlídači a světlo v oknech by je upozornilo na vetřelce.

Zabočila do dámské šatny, což byla původně úklidová komora, nyní upravená speciálně pro ni. Podařilo se jí si ve tmě uvázat použitou zástěru přes pracovní šaty v barvě holubičí šedi a natáhnout si rukavice.

V pitevně panovalo hrobové ticho. Připadala jí známá místnost tak tísnivá, protože tady chyběl Franz? Copak představoval v případě nebezpečí tak velkou pomoc? Kdyby ji před jeho očima někdo zavraždil, zřejmě by si jen stěžoval na nastalé oplétačky.

Fanny zakroutila hlavou. Jak jen přišla na tak absurdní myšlenky?

Rychleji, než to bylo nutné, spěchala k jednomu ze čtyř pitevních stolů, zataáhla za šňůru a zapnula elektrickou lampu visící asi metr nad stolem. Tohle světlo prostě potřebuje. Musí vidět, co dělá, jestli se toho tedy opravdu odváží...

Běžela k jedné z mohutných dřevěných polic u stěny pitevního sálu, kde v dřevěných krabicích ležely pečlivě urovnány různé nástroje. Hlavně její zásluhou. Než Fanny začala před dvěma měsíci v ústavu pracovat, Gert nástroje vždy jednoduše vzal a hodil do přihrádek. Každá zásuvka s jídelními přibory byla roztríděna mnohem lépe.

Fanny si našla tři různé velikosti ostrých nožů, samozřejmě nůžky na otevírání hrudníku, skalpel, velkou a malou pinzetu. Když nástroje položila na stůl, na okamžik se zamyslela. Proveďte zkrácenou pitvu. Hlava a krk musejí zůstat nedotčené, jinak poletí. A nesmí to trvat moc dlouho. Žádné vážení orgánů. A samozřejmě žádná oficiální pitevní zpráva.

Místo formuláře si připravila k zápisu prázdný papír.

Až tohle bude zítra u čaje vyprávět Tilde, kamarádka si o ní pomyslí, že se zbláznila. Ačkoliv... Fanny vlastně ještě nikdy nezažila, že by Tilde něco považovala za divné. Možná to byl hlavní důvod, proč spolu kamarádily.

Tak, všechno je na svém místě. Už chybí jenom čestný host.

Fanny běžela dozadu do márnice. Do nosu ji udeřil nasládlý mrtvolný pach. Stáhla z mrtvolu pokrývku.

„Ach Bože!“ Trhla sebou, protože pohlédla do vytřeštěných očí krejčího Brockera. *V pořádku, bezdomovce jsem přece uložila do výklenku na druhé straně*, blesklo jí hlavou.

Popadla správnou mrtvolu, s námahou přetáhla bezdomovce na vozík a převezla ho k pitevnímu stolu.

Okamžitě jí do nosu stoupily výpary alkoholu i moče.

„Nikdo se rád neválí v koňských chcankách, Franzí,“ mumlala, zatímco muže svlékala z ošuntělého kabátu, což kvůli nastupující posmrtné ztuhlosti už nebylo tak jednoduché.

Správné vnější ohledání mrtvého vyžadovalo, aby byl svlečený, a to úplně.

Fanny odložila kabát stranou a stáhla obočí.

Podivné...

Předklonila se a přičichla k nebožtíkovu krku. Ihned se zase narovnala.

Kabát. Jenom kabát zapáchal. Samotné tělo – Fanny zmatečně zakroutila hlavou – vonělo po parfému. Ale ani tohle nebylo to nejpodivnější.

Mrtvý měl na sobě hedvábnou košili, ale nepocházela z lepších časů, byla čistá, čerstvě vypraná.

Kdyby se na něho někdo podíval nyní, nikdy by ho nenapadlo, že jde o bezdomovce.

„Kdo jsi?“ zašeptala Fanny. „A proč jsi mrtvý?“

Přetáhla mu košili přes hlavu. Přestože to patřilo k věci, připadalo jí nevhodné svlékat mu i kalhoty a spodky. Potlačila pocit nepohody, vzala tužku a načrtla skicu mrtvého. Vždycky uměla dobře kreslit. Franz nebyl zdaleka jediný, kdo by ji raději viděl v kurzu malování na hedvábí.

„Stav výživy dobrý – možná až příliš dobrý,“ mumlala. „Věk...“ Fanny neměla s odhadováním věku u mužů příliš velké zkušenosti. Pohlédla na prošedivělé kudrny a vrásky od smíchu kolem očí.

„Asi padesát?“ poznamenala nejistě.

Celou plochu těla důkladně prohlédla, zvedla paže a nohy, aby nic neopomněla. Posmrtné skvrny jen na hýždích. To odpovídalo. Policisté ho našli, jak sedí na lavičce v parku. Počínající posmrtná ztuhlost. Ještě nebyl mrtvý dlouho.

„Barva v obličeji vysoce cyanotická,“ zaznamenala Fanny při pohledu na modravě se lesknoucí kůži mrtvého. Znamení, že muž trpěl nedostatkem kyslíku, možná se dokonce udusil.

„Proč přesto vypadáš tak klidně?“ Fanny si poklepávala tužkou o bradu. Myslela na další oběti udušení; jejich obličeje byly symbolem utrpení. Třeba krejčí Bocker – otevřená ústa, vytřeštěné oči s četnými prasklými žilkami...

„Ach!“ Fanny cítila, že rudne. Přimhouřila oči. Zdálo se jí to, nebo se tam u kořene penisu něco pohnu...

Natáhla ruku, zaváhala – poté raději přece jen sáhla po velké pinzetě a s její pomocí nadzvedla mužův úd. Ucukla a pinzeta spadla.

„Filcky!“ S odporem zakroutila hlavou. „Ty sis teda uměl užít.“

Nějak jí teď připadalo obtížnější představovat si mrtvého jako slušného muže. I když, kdo může tušit, co všechno se hemží a plazí pod kalhotami údajně počestných mužů. Filcky se nezajímají o mravnost, jen o krev.

Nález zaznamenala.

Jinak při vnějším ohledání mrtvoly nenašla nic nápadného. Žádné krvácení nebo známky násilí či jiné kožní abnormality.

Pravděpodobně šlo prostě o srdeční infarkt...

Fanny tu myšlenku zaplašila. Správný soudní lékař si úsudek nenechá kazit domněnkami.

Vzala do ruky nůž.

Ještě by mohla přestat. Kdyby teď muže oblékla a vrátila do márnice, nikdo by jí nemohl dokázat, co udělala.

Okamžik váhala, poté vrazila mrtvému nůž do hrudníku přímo pod klíční kost. Z rány se vyřinulo několik kapek krve a teklo přes bledou kůži.

Fanny si vzala nůžky na otevírání hrudníku a pronikla jimi do rány. Už tolikrát přihlížela tomu, jak Franz nebo jiný lékař vede řez ve tvaru Y, ale když ho měla provést sama, bylo to něco jiného. Odhodlaně zatlačila do nůžek a cítila, jak se trhají svalová vlákna.

Prostě pokračuj, dodávala si odvahy. *Ublížit už mu nemůžeš.*

Pokračovala dál. Dva řezy podél klíčních kostí až ke středu těla. Když praskla hrudní kost, připadalo jí to až nepřirozeně hlasité. Nad břichem to šlo zase lehčeji, až dolů ke stydké kosti.

Vystříhla žebra a obě poloviny hrudní kosti, aby si mohla prohlédnout orgány v hrudním koši a v břiše. Hlas vzadu

v hlavě ji nutil, aby si pospíšila. Čím delší dobu bude potřebovat, tím větší bude nebezpečí, že ji někdo odhalí.

Vzdychla. Jak ráda by pracovala v klidu – hodně by se toho naučila, když už se jí nabídla taková příležitost. Vnitřnosti, tedy žaludek a střeva, hrtan a průdušnici, jícen a jazyk prozkoumá přímo v ležícím těle, ostatní orgány vyjme a prohlédne blíž. Kompromis Fanny mrzel, ale vzhledem k okolnostem zkrátka musela improvizovat.

Nožem uvolnila střevní kličky, aby je mohla lépe prohmatat. Každý úsek střev pro jistotu otevřela, ale střeva se zdála být v celé délce prázdná, a sliznice nevykazovala žádné známky zánětu nebo vředů.

A teď žaludek... Na rozdíl od střev vypadal žaludek naplněný tekutinou.

„Vzorky,“ uvědomila si Fanny ve spěchu. Položila žaludek zpátky, na okamžik si sundala zakrvácenou rukavici a chvátala k dřevěným policím u stěny pitevny. Donesla si několik skleněných zkumavek s korkovými uzávěry a kovovou injekční stříkačku k nasávání tekutiny.

Rozhodla se s žaludkem ještě chvíli počkat. Kdyby ho otevřela v dutině břišní – za normálních okolností naprosté tabu – znečistila by všechny ostatní orgány.

Místo toho začala posuzovat ostatní břišní orgány. Slezina, slinivka břišní, ledviny, všechno v pořádku. Poněkud zvětšená prostata... Fanny dávala pozor, aby se při prohlídce omylem nedotkla mužova pohlaví.

Doufala, že ledviny toho prozradí víc. Pokud organismus selže kvůli náhlému šoku, jsou ledviny světlé a tvrdé, ale orgány tohoto muže se růžově leskly.

Játra... Fanny klouzala prsty po povrchu mužových jater. Cítila hrbolky, na některých místech zatvrdlé. Rozpoznala ve tkáni několik nažloutlých ložisek.

„Bonviván každým coulem,“ mumlala a postranním pohledem se dívala do mužovy tváře. Kriticky si prohlížela ztučnělá játra. „Ale tohle tě nezabilo.“

Posadila se na dřevěnou židli, aby připravila nákresy orgánů a popsala je.

„Teď plíce a srdce.“

Tohle zpřeházené pořadí jí zamotalo hlavu. Plíce, určitě jí něco prozradí plíce.

Ale i tak byla Fanny nakonec docela zklamaná. Plíce byly sice zašedlé, jako tomu bývá u dlouholetých kuřáků, ale jinak byl tento dýchací orgán až překvapivě zdravý. Platilo to pro celé dýchací cesty, pokud to dokázala dobře posoudit. Žádná cizí tělesa nebo krev v průdušnici nebo průduškách. Žádná tekutina, žádné tumory.

Fanny prozkoumala plicní cévy – žádná nebyla ucpaná, neobjevila ani žádnou zjevnou sraženinu.

Nespokojeně mlaskla. „Ale proč tedy jsi tak modrý?“

Zdálo se jí to, nebo se ústa mrtvého usmála?

Opanovala se. Určitě za to může srdce. Oběti srdečního infarktu se taky takhle cyanoticky lesknou. Fanny oddělila srdce od velkých krevních cév a opatrně ho vyňala. Často pozorovala, jak Franz otevírá srdeční komory a předsíně. Řez se jí nepovedl zdaleka tak elegantně a poškodila jím aortální chlopeň, přesto viděla nyní zjevné.

„O infarkt nešlo.“ Na muže středního věku bylo srdce v dobré kondici.

Sáhla po kovové stříkačce, natáhla z velkých cév trochu krve a vstříkla ji do skleněné zkumavky. Když zkontrolovala tělesné dutiny, mohla otevřít žaludek.

Krátký řez.

Do nosu ji udeřil kyselý zápach, žaludek splaskl a do břišní dutiny se vylila purpurově zbarvená tekutina.

Ukrutné svinstvo. To by se uvnitř v těle skutečně dělat nemělo, ale Fanny neměla na výběr. Nabrala do stříkačky něco z obsahu žaludku a naplnila tím druhou zkumavku. Zvědavě si vzorek prohlížela proti blikajícímu světlu žárovky.

„Červené víno.“ Uzavřela zkumavku a podrážděně zavrčela: „Jsi zdravý! Tak proč jsi mrtvý?“ Nic nenasvědčovalo

ani tomu, že by muže někdo zavraždil. „A proč jsi oblečený v hadrech, když očividně nejsi žebrák?“

Samozřejmě existovaly různé další příčiny smrti, ty ale teď neměla možnost zjišťovat. Mrtvice, mozkový nádor... Krční tepny, mozek a mnoho dalšího – to vše jí unikalo.

A přitom ji svrběly prsty, aby to zjistila. Jaké možnosti ještě zbývaly? Kdyby ho někdo udusil, třeba roubíkem nebo polštářem, mrtvý by nevypadal tak uvolněně. A kdyby ho otrávil? Pak by jistě našla známky šoku, průjem, vnitřní krvácení, odumřelé tkáně, ale nic tomu nenasvědčovalo.

„Mozek...“ Fanny se málem poškrábala na hlavě zakrvácenou gumovou rukavicí. Mozek ovládá dýchání stejně jako mnoho jiného. „Co když tvému mozku něco řeklo, že už nemáš dýchat?“

Při pitvě by se nic nenašlo, vůbec nic, ledaže by...

Fanny pohlédla na zkumavky se vzorky.

Zvuk dveří dole v hale ji přiměl ucuknout. Tiše zacinkal svazek klíčů. Slyšela, jak někdo stoupá po schodech.

Z Fannyina hrdla se vydralo záupnění. Co nejrychleji naskládala orgány zpátky do těla. Vzala mrtvého za paže, zapřela se jednou nohou proti stolu a vytáhla ho zpátky na pojízdné lehátko.

Kroky na schodech se blížily.

Zhasnout... ne, jestli je to noční hlídač, pak sem přišel *proto*, že je rozsvíceno. Kdyby teď zhasla, prozradila by se.

Na krev a nástroje nezbyl čas. Ať si noční hlídač myslí, že prostě neuklidili.

Sbalila mužovo oblečení a hodila je na lehátko. Ozvalo se tiché cinknutí.

Co to bylo?

Fanny nakrčila čelo. Něco vypadlo z věcí mrtvého. Něco lesklého. Leželo to na zemi v kaluži krve.

Sklonila se pro ten malý kovový předmět a vložila si ho do kapsy pracovní zástěry.

Vezla mrtvého k márnici. Jakmile se pokusila zrychlit, kolečka zavržala. Modlila se, aby vrzání nepřehlušilo zvuk kroků.

V márnici ji obklopila tma a pach rozkladu. Zavřela za sebou dveře právě ve chvíli, kdy někdo vstoupil do pitevny. Fanny vzala jedno z prostěradel a hodila ho na mrtvého.

Zvuky náhle ustaly. Ať už to byl kdokoli, stál nyní pod mihotavým světlem žárovky u zakrváceného pitevního stolu a spousty nástrojů ležících bez ladu a skladu na stole.

Pak uslyšela, jak se někdo blíží k márnici. Zpanikařila. Už nikdy ji nikde nezaměstnají, pokud...

Popadla jiné prostěradlo, lehla si do jednoho z výklenků určených nebožtíkům a přehodila ho přes sebe.

Okamžik se nedělo vůbec nic, pak se s lehkým vrznutím otevřely dveře. Přes látku prostěradla Fanny rozpoznala bleďé světlo a obrysy postavy. Zadržela dech a pokusila se ležet nehybně jako prkno.

Otoč se a běž pryč, prosím běž pryč!

Namísto toho postava vstoupila dovnitř. Jako kdyby snad věděla, že se zde někdo skrývá.

Navíc už nyní nestála ve světle, takže Fanny neviděla, kam se vydala, ale v nejbližším okamžiku uslyšela šustění. Vetřelec nejspíš stáhl prostěradlo z jedné z mrtvol.

Fanny se udělalo mdlo. Kromě ní ležela v márnici ještě další dvě těla, krejčí Bocker a bezdomovec. *Stojí vrba u potoka, jmenuje se klíč, na koho to slovo padne, ten musí jít pryč!* Bylo padesát na padesát, že příště přijde na řadu její prostěradlo.

Místo toho uslyšela tiché syčení, vzápětí zvuky připomínající šustění oblečení.

Co se to jen děje?

Na chvíli bylo opět ticho. Pak se ozval hluboký povzdech a klapot podpatků na dlážděné podlaze. Fanny opět krátce zahlédla obrysy vetřelce, když vycházel ze dveří. Zase za sebou zavřel.

Čekala, dokud nebylo úplné ticho, a teprve potom se odvá-
žila nadechnout a odhodit prostěradlo.

Co to bylo? Ochomýtal se noční hlídač častěji kolem mrt-
vých nebo měl snad podezření, že se zde někdo ukrývá? Ve
tmě dokázala rozpoznat pouze obrysy neznámé postavy, ale
prostěradla byla pečlivě rozprostřena na obou mrtvých.

Fanny ještě chvíli čekala, než se odvážíla zpět do pitevny.
Nad umyvadlem viselo zrcadlo. Obrátila oči v sloup. Nevýho-
dou světle rezavých vlasů bylo, že v nich šly snadno přehléd-
nout kousky tkání. Sebrala z účesu kousíček plic a odcvrnk-
la ho do umyvadla.

Počkat, jak je vlastně možné, že se vidí v zrcadle? Copak
tady není tma? Přišel noční hlídač a nechal lampu nad pitev-
ním stolem rozsvícenou?

Fanny se opřela o umyvadlo. Mrtvého zašije, zase ho oblék-
ne a poté co nejrychleji vyčistí pitevní stůl.

Nevěděla, co by měla cítit. Během pitvy byla natolik ve
svém živlu, že na vše kolem úplně zapomněla. Přesto nezjistila,
na co ten muž ve skutečnosti zemřel.

Určitě to neudělala dobře, určitě přehlédla něco, co by jiné-
mu lékaři neušlo. Profesor Kuderna měl nejspíš pravdu, pros-
tě k té práci nemá předpoklady. Slyšela to už tolikrát, od pří-
buzných, během studia, zde v ústavu...

Dobrý Bože, někdy si přála mít tentýž léčebný prostředek
jako Franzova babička. *Jeden doušek a byla by šťastná.* Dost
by jí to pomohlo, byla by spokojená, dokonce i...

Jeden doušek a... Fanny něco napadlo. Vyběhla z pitev-
ny a zahrnula do malé místnosti vedle dámské šatny. Zdejší
knihovna se s ostatními sbírkami lékařské literatury roz-
hodně nemohla měřit, ale našlo se zde několik opravdových
pokladů.

„Forenzní chemie“, šeptla Fanny a sáhla po knize v zelené
vazbě se zlatými písmeny vyraženými na hřbetě. Po návratu
do pitevny v ní začala spěšně listovat. Ukazováčkem se nako-
nec zastavila u nadpisu, pod nímž bylo několik vyobrazení.

Marquisovo činidlo.

„Jeden díl formalínu a dvacet dílů kyseliny sírové...“ Fanny vzhlédla. „To mám, to mám!“

Z dřevěné police si donesla Erlenmeyerovu baňku a láhev formalínu. Tento roztok používali v ústavu často. Zabraňoval rozkladu orgánů, které chtěli ještě dál zkoumat. Štiplavý zápach byl tak důvěrně známý, že se jí po něm téměř stýskalo, pokud ho delší dobu necítila. Pokud jde o kyselinu sírovou, Fanny ještě nikdy nezažila, že by ji někdo použil. Při třídění nástrojů a chemikálií však objevila malou, trochu zaprášenou láhev s touto žiravinou, uchovávanou kvůli důkazům určitých druhů degenerace tkání.

Fanny si donesla lahvičku z nejzazšího koutku nejvyšší police. Nalila do baňky obě látky v uvedeném poměru a chvíli s bezbarvou směsí otáčela. Pak si přinesla zkumavku se vzorkem. Krev se ještě nesrazila.

Třesoucími se prsty kápala do baňky trochu krve. V čiré kapalině se hned začaly tvořit tmavě fialové šmouhy.

„No ne!“ zvolala a hned se kousla do rtu, protože měla pocit, že se jásot rozléhá po celé budově.

Fascinovaně otáčela baňkou a pozorovala, jak se všechna kapalina zbarvuje do fialova.

Zopakovala experiment s ještě jednou Erlenmeyerovou baňkou, tentokrát zkoumala vzorek obsahu žaludku mrtvého. Reakce proběhla ještě intenzivněji než ta předchozí. Několik málo kapek ihned obarvilo všechnu směs do tmavě fialova.

Otočila se směrem k márnici. Morfin...

Proto na mrtvém nebyly patrné známky boje o život! Vysoké dávky morfinu vedou k zastavení dýchání, ochabnutí svalů, zastření vědomí... a následně... ke smrti.

„Někdo ti to přimíchal do vína.“ Fanny pohledem doputovala k mrtvole. „A vůbec tím nešetřil.“

Radost z toho, že odhalila tajemství mrtvého, zastřela nejasná obava. Buď si to udělal sám, nebo...

„Někdo tě zavraždil!“ zašeptala, sáhla do kapsy, vyndala kovový předmět, který předtím vypadl z jeho oblečení, a vyčistila ho cípem zástěry. Objevila se ani ne na prst velká soška Johanna Strausse. Pokud se Fanny nemýlila, podobizna krále valčíků byla z čistého zlata. Do prostoru mezi paží a miniaturními houslemi, na které soška hrála, byl vtěsnán srolovaný lísteček. Fanny ho rozbalila, i když byl na horním okraji nasáklý krví.

Na lístku stálo:

9. března v sedm.

Stock im Eisen. Mistrovské ďáblové dílo,

Palais Equitable.

Tedy tuto neděli, pozítří... Fanny se rozčilením roztráslly ruce. Co by měla teď udělat?

Třetí kapitola

Král valčíků

„D... do...“ Fannyin otec se zhluboka nadechl. „Dobře ses vyspala?“ Fanny ho vzala za ruku a stiskla ji. „Hezky jsi to řekl, tatínku! A ano, dobře.“ Políbila ho na tvář.

Byla neděle ráno a dole na ulici už panoval čilý ruch. Okny jejich mezaninového bytu pronikalo dovnitř ržání koní a zvuky elektrických tramvají. Ty před několika lety nahradily tramvaje tažené koňmi a zachránily Vídeň před udušením v kobylicích. Město rostlo každým dnem a čítalo už přes dva miliony obyvatel. O několik stovek metrů dál, v ulici

Gürtel, nedávno postavili nadúrovňovou trať městské dráhy, jejíž nádražní budovy zářily jasně bílou barvou. Na každém rohu vyrůstala spousta úžasných moderně vypadajících budov. Hravé fasády, jasné zlaté linie, které je zdobí... Fanny se někdy podívovala nad tím, proč modernita, která byla všude na vzestupu, se ve stejné míře nedostala i do lidských hlav.

Šla do kuchyně a na podnos připravila čerstvě uvařenou kávu, žemle, máslo a meruňkovou marmeládu. Vše odnesla do salonu, kde už před tím prostřela. Salon nebyl velký, ale Fanny připadal útulný. Na zeleno-zlatých proužkovaných tapetách viselo několik půvabných krajiněk a portrét Fannyiny matky v bílých krajkových šatech. Jako by se s mírným úsměvem dívala dolů na jídelní stůl.

Ticho rušilo jen tikání nástěnných hodin. Fanny se posadila ke stolu.

„Kávu, tati?“

Vděčně přikývl, a když mu Fanny nalévala, zavřel knihu, kterou právě četl. Fanny nalila šálek kávy i sobě.

„Co čteš?“ Zvědavě se nahnula přes stůl a sáhla po knize. „*Rej* od Arthura Schnitzlera. O čem to je?“

Otec zrudl a důrazným pohybem ruky žádal knihu zpět. Fanny mu ji s nakrčeným čelem podala a on ji nechal zmizet v kapse saka.

„Víš, když si někdo chce uchovat tajemství, pak nesmí dát najevo, že se jedná o něco zajímavého,“ poznamenala Fanny s úsměvem. „To jsi mě naučil. Ostatně zaslechla jsem, že ta hra je malinko lechtivá,“ zasmála se.

„Ale no tak!“

„Není důvod, aby ses zlobil.“

Fanny si rozkrojila žemli a namazala ji máslem.

Otec si zamíchal kávu a chtěl odložit lžičku. Ruka mu však nad porcelánovým šálkem s filigránsky vymalovaným ptáčkem náhle ztuhla. Lžička mu zůstala v prstech vzhůru nohama.

Fanny si zrovna chtěla ukousnout žemle, když si toho všimla.

„Ach, tati!“ Vstala a naklonila se k němu.

Jemně ho uchopila za křečovitě zatuhlé předloktí a lžičku otočila.

„Takhle!“ zašeptala něžně.

Otec lžičku rychle odložil a upřel na dceru zavlhle oči.

Fanny stiskla rty, aby potlačila vlastní slzy. „To bude dobré,“ řekla s úsměvem. „Zvládneme to!“

Vzal ji za ruku a pevně ji stiskl.

„Zvládneme to,“ opakovala tiše.

U vchodových dveří zazvonil zvonek.

Fanny vyprostila ruku z otcova sevření. „Nevěděla jsem, že čekáme návštěvu?“

Otec jako by se snažil ještě víc vtisknout do židle a vyhybal se jejímu pohledu.

„Ne, prosím, ať to není *ona*!“ vzdychla Fanny. „Měl jsi mě včas varovat, bývala bych...“

Zvonění se opakovalo.

„Dobré nebe,“ zašeptala Fanny, upravila si tmavě modré šaty a rozběhla se úzkou chodbou ke dveřím. „Zdravím tě, milá teti...“

Korpulentní ženská postava ji odstrčila stranou a vešla do bytu.

„Tady vevnitř je ale chladno!“ zvolala a vtiskla Fanny do ruky svůj kožich a klobouk s perem. „Copak netopíš?“

Fanny rychle pověsila kabát i klobouk na mosazný háček, přistoupila k tetě a políbila ji na tvář.

„Zdravím tě, teto Agathe. Samozřejmě topíme, ale teplo z pece až do chodby nedosáhne.“

Zdálo se, že ji teta neslyší. Zkoumavě pozorovala Fannyin obličej. Nebyla větší než Fanny, ale určitě dvakrát tak široká a její černé lokny připomínaly korunu.

„Jsi tak bledá. Měla bys konečně přestat pracovat.“

Fanny zrudla. „Tatínek bude mít radost, že tě vidí,“ vypravila ze sebe.

Teta už se kolébala do salonu.

„Poslala jsem ti pozvání na setkání mladých dam židovského kulturního spolku, nespíš jsi ho někam založila,“ řekla, aniž by se k Fanny otočila. „Leopolde!“ zvolala, když uviděla Fannyina otce, otevřela náruč, objala ho a vlepila mu puslu na tvář. „Můj milý bratře. *Jak se ti daří?*“

On sebou při tak hlasitém projevu cukl.

„Víš, tatínek ve skutečnosti slyší...“

„Já vím dobře, co potřebuje, vid', zlatíčko?“ Teta Agathe mu stiskla rameno a s povzdechem se usadila na Fannyinu židli u jídelního stolu. Její vínové hedvábné šaty se při tom zvlínily.

„Dala by sis kávu?“ zeptala se Fanny.

„Samozřejmě, miláčku!“

Fanny se vzdálila do kuchyně, aby donesla další nádobí. Když se ohlédla do salonu, viděla, jak si teta na její talíř pokládá čerstvou žemli.

„Dostáváš dost jídla?“ zeptala se Agathe bratra, velmi hlasitě a pomalu. „Jsi hubený!“

Fanny s úsměvem potřásla hlavou, vzala z kredence porcelánový šálek, vrátila se a postavila ho před tetu.

„Mimochodem...“ Agathe zatahala Fanny za rukáv. V koutku úst jí zůstal zbytek meruňkové marmelády. „Navštívila jsem svou milou švagrovou Amalii, pozdravuje tě.“ Dala si šlehačku do kávy, kterou jí Fanny teprve nalévala. „Prostě jsem jí *musela* vyprávět o tom, jak jsem potkala ve městě jejího syna.“

„Ty jsi potkala Schloma?“ zeptala se Fanny zvědavě. O bratranci už neslyšela léta.

„Schloma?“ Teta mlaskla jazykem. „Jako kdyby se tak ještě jmenoval... Pracuje nyní jako maskér v Burgtheatru a používá jméno... *François*. Amalie a bratr Frederik se za něj ukrutně stydí!“ Podívala se na Fanny a zdálo se, že čeká i na její projev rozhořčení. „Ostuda, vid', Leopolde?“

„Hmm,“ zamumlal Fannyin otec.

Fanny si odkašlala. „Myslím, že je to docela vzrušující a Burgtheater má to nejlepší renomé. A... nové zaměstnání se ke Schlomovi hodí, jestli si na něj dobře vzpomínám.“

Jako malá dívka tetu Amalii několikrát s matkou navštívila. Zatímco obě švagrové pily kávu a klábosily, Fanny si hrála s bratrancem v jeho pokoji. Asi po dvou hodinách se za nimi přišla maminka podívat. A Schlomo pyšně ukázal na Fanny, která měla na obličejí tuny šminek tety Amalie. Vlasy jí vytvaroval pomocí pomády do podivné špičky, takže připomínala křiklavě barevného jednorožce.

„Teď je z ní umění!“ oznámil Schlomo pyšně. Fannyina matka se smála, a dokonce zatleskala.

Teta Amalie projevila o poznání méně nadšení.

Později Fanny potkávala strýce a tetu tu a tam na různých oslavách, ale Schloma už nikdy neviděla. Nevěděla, jestli nechtěl přijít, nebo jestli ho nepozvali. Už mnohokrát si kladla otázku, co se z bratrance stalo.

„Jak se mu daří?“ zeptala se. Teta se nahnula nad stůl a ztišila hlas do šepotu. „Měl *fialový* kabát!“ Opřela se zpátky, jako by to byla dostačující odpověď. „Ale co naděláme. A jak se daří *tobě*, Fanny, co je nového?“

„V ústavu máme dost práce. Včera jsem...“

„Blablabla, nemyslím tím, co se děje na *klinice mrtvých*. Myslím, co jinak...“

„Jinak,“ opakovala Fanny. „Později mám schůzku s Tilde Waringovou, dáme si spolu čaj.“

„Zrovna s ní! Tahle holka *není úplně při smyslech* – udivuje mě, že ji ještě nic nepřejelo.“

„*Teto!*“

„Fanny, dítě, mohla bys mi prokázat tu laskavost a stýkat se i s normálními lidmi?“

Fanny opatrně pokládala před tetu šálek s kávou. „Myslíš tím, abych díky nim byla normální *já*,“ odpověděla tiše.